

»SLOVENE« velja
po pošti na vse strani Jugo-
slavije in v Ljubljani:
za celo leto naprej . . . K 84—
za pol leta 42—
za četrt leta 21—
za en mesec 7—
Za inozemstvo celoletno K 95—
Sobotna izdaja:
za celo leto K 15—
za inozemstvo 20—

SLOVENE

Inserati:
Enostopna petstvarsta (50 mm
široka in 3 mm visoka ali sje
prostor)
za enkrat po K 1-20
Pri naročilu nad 10 objav
popust.
Najmanjši oglas 50/5 mm K 4—
Poslano:
Enostopna petstvarsta K 3—
Izhaja vsak dan izvenredni po-
nedeljek in dan po prazniku
ob 5. uri jutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. Telefona št. 50.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
Ljubljanske št. 850 za naročnino in št. 349 za oglase,
avstr. in češke 24.797, ogr. 26.511, bosn.-herc. 7583.

Nemci ustavljeni.

Ljubljanski dopisni urad poroča iz
uradnega vira: Danes se je po mesu raz-
širila vest, da so Nemci zasedli Slovenji
Gradec. Ta vest je, kakor mnogotere
druge, popolnoma izmišljena. V Slovenjem
Gradcu je naš polk, ki je zavzel posto-
janke ob koroški meji. Nemci te meje
sploh niso prestopili.

LDU Celovec, 7. maja. (DunKU) Ti-
skovni urad koroškega deželnega od-
bora poroča dne 6. maja ob 6. uri zveč.:
Ob južni železnici je zaseden Guštajn.
— Situacijsko poročilo dne 7. maja ob
8. uri jutraj: Položaj neizpremenjen.

Nemci ponudili pre- mirje.

Ljubljanski dopisni urad poroča iz
uradnega vira: Danes ob 15. je nemško-
avstrijski državni tajnik za vojsko dr.
Deutsch posetil predstavitelja kraljevine
Srbov, Hrvatov in Slovencev na Dunaju.
Pogačnika in mu ponudil, da bi se v Ce-
lovcu začela pogajanja radi premirja in
provizorne demarkacijske črte na Koro-
škem. Poslanik Pogačnik je ponudbo po-
slal osrednji vladi.

Segre protestira.

LDU Dunaj, 6. maja. (DunKU). Načel-
nik italijanske komisije za nadziranje pre-
mirja na Dunaju, general Segre je obiskal
danes državnega tajnika za vojaške posle,
Deutscha, in protestiral proti prekorače-
nju demarkacijske črte, ki so ga zagrešili
nemško-avstrijski oddelki na Koroškem.
Državni tajnik je odgovoril, da so vojaško
akcijo na Koroškem, katero je izvršila de-
želna vlada s prebivalstvom, izsilili Jugo-
slavani s svojim neupravičenim napadom.
Dasiravno je bil namen teh vojaških ukre-
pov izključno le obramba jugoslovanskega
napada, je nastala vendar tekom vojaških
operacij iz taktičnih razlogov potreba, da
se demarkacijska črta na več mestih pre-
korači. Nemško-avstrijska vlada je že iz-
dala povelje, da se daljnje prodiranje ne-
mudoma ustavi in je poslala v tem smislu
tudi najstrožja navodila v Celovec.

Krvavi dokaz.

Nemcem se je z delom desetletij
posrečilo napraviti iz Koroške posebnost
svoje vrste. V svojih somišljenikih
so utrdili prepričanje, da se ne bojujejo
zoper slovenstvo, marveč za nedotak-

ljivost Koroške, za mir in spravo v de-
želi. Ves ta čas, ko so zidali svoje šole-
ponemčevalnice, ko so kupovali naše
otroke, ko so tiranizirali naše ljudi v
uradih, ko so širili prezir in posmeh do
vsega, kar je slovensko, so imeli eno
parolo: Za nedeljivost Koroške gre. Do-
ma je bilo to sredstvo uspešno. Narod-
nostni boj je dobil oporo v lokalnem
patriotizmu, v tisti strastni omejenosti,
ki je v rokah agitatorjev najsilnejše
sredstvo, če ga zna prav izrabiti.

Med tem, ko so koroški Slovenci,
naša severna predstraža, bojevali boj
za življenje in smrt v svojih težkih po-
stojankah, so Nemci po svojem časopisju,
ki je lagalo z občudovanja vredno
neutrudljivostjo in doslednostjo, po-
vsod širili mnenje, da je vse koroško
ljudstvo za enotnost in nedeljivost de-
žele in da je ves narodni odpor proti
nemštvu le sad kranjskih, na sever po-
slanih hujšakačev. Korošci, nemški in
slovenski, da ne žele ničesar pristraneje,
kot da ostanejo v politični, gospodarski
in upravni skupnosti. Vemo, da je za
nas, ki poznamo razmere za Karavan-
kami, ta trditev smešna; tem bolj pa
moramo občudovati Nemce, da se jim je
posrečilo vsaj svoji javnosti ubiti to na-
ziranje v glavo. Ko so nemški bataljoni
s Štajerske, z Nižje Avstrije, s Tiroške-
ga hiteli v zadnjih bojih koroškim Nem-
cem na pomoč, jih ni gnalo samo sto-
letno sovraštvo do slovanstva, ampak
tudi prepričanje, da gredo braniti Koro-
ško, ki hoče biti nemška, pred jugoslo-
vanskim pohlepom. To naziranje nam
je nevarno. Ta laž, v zvezi z nesrečno
zemljepisno podobo Koroške in z onimi
napačnimi pojmi, ki so jih dobili o ko-
roških razmerah člani ameriške Mile-
sove komisije pod vodstvom nemških
ciceronov, je v stanu, da vzbudi o nas
nepopravljive predsodke.

Prepozno bi bilo, če bi jih hoteli se-
daj pobijati. In resnično, danes to niti
več potrebno ni. Koroški Slovenci so po-
dali pretekle dni najmočnejši dokaz o
resničnih narodnostnih razmerah v
svoji deželi, podali so dokaj krvi. Kar
se je zadnji teden dogodilo na Koro-
škem, se lahko meri s popisi najstraš-
nejšega divjanja sovražnika v tuji de-
želi. Nemške koroške čete so korakale
po koroških krajih, naseljenih od Slo-
vencev, kakor bi pridrele med uporne
črnce. Kri tistih dveh šolskih sester v
Velikovu, smrt gospe Čarfove, strašne
bolečine onih dveh vojakov, ki so jim v
cerkvi razparali trebuh, kričijo do neba
in ta krik je preklic in obsodba laži o
volji vseh Korošcev, da ostanejo skupaj.

Ta krvavi dokaz priča, da je v bodoče
skupnost mejā nemogoča, da je mirno
narodnostno sobivanje po vseh žalost-
nih dogodkih preteklosti izključeno.

Nemci so imeli polna usta pravljic
o tem, kako hočejo vsi Korošci ostati
mirni sodeželanji. Na laž so jih postavili
nemški kmetje sami, ki so z vozmi po-
hiteli v slovenske kraje, ko jih je zapu-
stilo naše vojaštvo, in odvažali iz slo-
venskih hiš, kar so mogli doseči. Na laž
jih postavljajo oplenjeni slovenski do-
movi v velikovškem okraju in njih iz-
praznjeni hlevi, na laž jih postavljajo
trupla tolikih koroških Slovencev, ki
leže prebodena ali ustreljena na pro-
stem in vise po vejah dreves.

Strašnejšega dokaza, da se Koroška
mora deliti, bi Nemci ne mogli podati,
nego so ga podali. Nam novih dokazov,
da se Koroško mora osvoboditi, ni bilo
treba, toda ta slednji dokaz krvi naj bi
zadostoval tudi ententi.

Pomagajte jim!

Koroški begunci preplavljajo Kranj-
sko. To so najbednejši naši bratje. Sedaj
so brez vsega, brez doma in brez domo-
vine. V Ljubljani mnogi ne bodo našli sta-
novanja in bodo morali potrkati na gosto-
ljubna vrata po deželi. Odprite jim in jih
sprejmite z vso ljubeznijo! Delite z njimi
svoje premoženje in svojo revščino! Ne
pozabite, da so izgubili vse, ker so ljubili
slovensko zemljo!

Konzul Ivan Shvegel:

O mojem sprejemu pri predsedniku Wilsonu.

Pariz, 26. aprila.

Dne 25. aprila ob pol enajsti uri do-
poldne me je obiskal v mojem stanovanju
v hotelu Continental captain Stu-
art Montgomery, ki mi je sporočil,
da ima predsednik Wilson ob četrta na dva-
najst nekaj minut časa, da me sprejme in
se pouči o slovenskih in jugoslovanskih zo-
devah, ako sem pripravljen oditi takoj k
njemu. Povabilo je sledilo na posredovanje
amerikanskega poslaniškega svetnika Ar-
thur Hugh Fraziera, zaupnika pol-
kovnika Housa, katerega sem nekoliko dni
prej v spremstvu dr. Gregorina in dr. Voš-
njaka obiskal in opomnil, kakor že preje
druge Amerikance, da predsednik dosedaj
v Parizu še ni sprejel nobenega zastopnika

slovenskega naroda. Takoj na to sem po-
iskal oba imenovana gospoda, ker govorita
angleško, in meni je bilo ležeče na tem, da
kratke minute, ki so nam bile na razpolo-
go, z direktnim pogovorom v angleščini s
predsednikom, ki ne govori nobenega dru-
gega jezika, v interesu naše jugoslovanske
stvari kar najbolje izrabimo. Moja želja
se je popolnoma posrečila in naš pogovor s
predsednikom, ki nas je zelo ljubeznivo
sprejel in se ravno tako neprisljano z nami
pogovarjal, je trajal kljub temu, da so že
drugi obiski čakali, nad pol ure.

V celoti je napravilo pristrčno zana-
nje in dobrohotnost g. Wilsona o razvoju
in zunanjih težavah naše države najglobo-
kejši utis. Pri tej stvari moramo vedno mi-
sliti na zasluge naših ljudi in njihovih izbor-
nih voditeljev v Ameriki, ki so mnogo pri-
pomogli k temu.

Pogovor sem začel s tem, da sem se
zahvalil za sprejem in ga opomnil, da od
enipcimilijonskega naroda Slovencev, se-
verozapadnega dela Jugoslovancev, skoraj
200.000 ljudi živi v Zedinjenih državah,
pred vsem v državah New-York, Pennsyl-
vania, Ohio, Illinois, Minnesota, Colorado
in Montana, kjer so si priborili s svojo prid-
nostjo in redom pripoznanje v amerikan-
skem gospodarskem življenju. Na dušev-
nem polju so dali katoliški cerkvi v Ameri-
ki že pet škofov, med njimi velikega pijo-
nirja severozapada, ustanovitelja škofije
Sault Ste. Marie & Marquette, apostola In-
dijancev in pisatelja njihove slovnice, škofa
Baraga, po katerem ima eno mesto in gro-
fija v državi Michigan svoje ime. V Evropi
je posedoval naš narod vse območje Alp,
južno in zapadno od Donave in je stal v di-
rektni zvezi s Čehi, dokler ga niso napadli
za hrbtom Nemci, med tem ko je branil
zapadno civilizacijo pred barbari in Turki,
ki so prodirali z vshoda. V Alpah je izgub-
ljal košček za koščkom svoje zemlje, ven-
dar se je mogel ohraniti v trinajststoletnem
boju na svojem sedanjem ozemlju, kjer je
zapiral Nemcem pot do sredozemskega
morja in branil evropsko ravnotežje.

Predsednik, ki je tem kratkim in, ka-
kor se je izrazil, zanj deloma novim izjava-
njem pozorno sledil, je prišel sam na vpra-
šanje, o katerem je vedel, da nam leži pri
srcu in s katerim je bil ravno v teh dneh
njegov duh v »Odpriem pismu« zaposlen,
na vprašanje naših mej proti Italiji. Mi smo
mu izrazili svoje zadovoljstvo in zahvalo za
njegov odpor proti brezmernim zahtevam
Italije, ki je preprečil, da niso vgrabili Ita-
lijani čez en milijon Jugoslovancev; prosili
smo ga pa tudi, da naj pomisli, da bi tudi
po njegovem predlogu, ki so ga Italijani od-
klenili, in z ozirom na namere, ki se zdi,
da obstojijo glede naše severne meje na

LISTEK.

France Bevk:

Komentar.

(K vprašanju slovenske drame.)

Če površen človek bere N. Veliko-
njev obisk pri Nučiču, bo prezrl posamez-
nosti, ki komaj vidno gledajo iz teksta, ki
so hotele biti zamolčane ali izražene le ta-
ko, da jih slutimo. Med vrsticami je mno-
go. Hotel bi, da ve vsakdo tudi to. Ne ka-
že, da bi skrivali gnolobo, kar se tiče jav-
nosti, ki sicer ni preveč radovedna, a do-
bro je, da je orientirana.

Ko sem bral ono mesto, ko je Nučič z
molkom povedal to, kar ni morda smelo v
besedo, me je resnično zabolelo. Tako go-
vore pri nas ljudje, ki so žrtvovali marsi-
kaj: svojo srečo in udobnost, nekatero
kapljo miru in zdravja za zgradbo naše
kulture. Vse brez plačila hvaležnosti —
niti za božji lon ne!

Spoštovanje pred možmi! Radi njih
se ne smemo bati ne resnice, niti biča! Moj
namen je, da zastavim nekaj vpra-
šanj in razgalim nekaj dejstev, ki sledijo
iz govorenega in ponajveč iz — zamol-
čanega.

Zanimivo bi bilo izvedeti, zakaj po-
udaria g. Nučič, da ga je ravno g. Gove-

kar prosil, prosil, mu obetal in ga zvalil,
da je vzel slovo od Zagreba, kjer so mu
nudili vse večjih ugodnosti, kot so ga pa
čakale v Ljubljani, kamor je prišel samo
iz ljubezni do slovenske drame. V tem
poudarku leži nekaj, kar hoče biti zamol-
čano. Ali res?

Če so g. Nučiča prosili, da pride na
slovensko gledališče in če so mu dali pre-
mnoge obljube od strani »slovenskega gle-
dališkega konzorcija«, se vprašamo: Kdo
pa je prelomil te obljube? Nučič se pač
odpravlja proč radi nevzdržljivosti raz-
mer. Kdo se je na tako grd način norče-
val iz poštene umetnosti in na račun tako
vnetega in delavnega moža, ko je gosp.
Nučič?

G. Nučič govori o jugoslovanskem
repertoarju in o načrtu, ki ga sicer ni ob-
javil, a hotel ga je izpolniti molče po svoji
moči. Kdo je stavil zapreke, da se ta pro-
gram vsaj v bistvenih potezah ni uresni-
čil? Ljudje božji, če pravi Nučič, da rad
odhaja in če pomislimo, da odhaja mož,
ki ljubi našo dramo tako zelo, je nujno
znamenje, da tu ni nekaj v redu.

Kje je vzrok tega nereda? Vsa zna-
menja govore zato, da pri vodstvu gleda-
lišča, ki je v nesrečnih rokah.

Zakaj odhaja Nučič? Ali je spoznal,
da je ves trud, zgraditi pri nas resno dra-
matsko umetnost ob sedanjih okoliščinah
in ob sedanjem vodstvu, brezupen? Dej-

stvo je, da odhaja in z njim odhajajo tudi
drugi slovenski igralci. Vse to bolj vpije
o gnilih razmerah, kot vsak komentar. In
Nučič pravi, da je to stvar konzorcija...

Vprašamo, kaj misli konzorcij res
popolnoma pone. Iiti občinstvo ter napra-
viti iz gledališča kabaret in cirkus? Čemu
smo tedaj vrgli belo platno z odra? Ali
pa vendar tli v njem le še mala iskra za-
vesti, da se mora ta kulturni zavod dvig-
niti do viška, ki mu pristaja. Eno ali dru-
go! Oboje ni mogoče!

V obisku je padla mimogrede tudi be-
seda o strankarstvu. Mimogrede, pravim
in najbrž ni bila namenjena direktno.
Omenjam to zato, da zabranimo, da ne
pride ta grdi, razkrajajoči element v pro-
store umetnosti in ne zruši vse; pred tem
polomom svarijo z Nučičem vsi, ki jim
umetnost ni laž.

Zakaj ni konzorcij storil nobenega
koraka glede dramatične šole? Mi nimamo
skoraj naraščaja. Vse, kar se je doseglo,
so dosegli brez šole. In če pomislimo, ko-
liki so uspehi, moramo priznati g. Nučiču
velikansko delo in mu moramo biti hval-
ležni za to. Kdo drugi bi bil izvršil kaj
takega? In: prihodnje leto ga ne bomo
imeli več.

Izvedeli smo tudi šele od g. Nučiča,
da je vprašanje poštene rešitve sloven-
skega gledališkega vprašanja za dramo v
nevarnosti. Kdo je kriv? Ali ni bila dolž-

nost konzorcija, da to razodene javnosti,
vsaj oni javnosti, ki se zanima, ki se mora
zanimati, če ji je kulturne ugled našega
naroda količkaj na vesti, in storiti vse, da
se to nevarnost omeji, če je mogoče in v
kolikor je to mogoče? Je li v resnici to
samo malenkost, ki jo bo konzorcij zma-
gal? Pa kako?

Če poudarja Nučič, da je hotel pridobi-
ti naši drami vse slovenske dramske
umetnike in umetnice in če polaga po-
sebnost na živo, pravilno slovensko
govorico itd. — kako si moremo drugače
misлити slovensko dramo? — tedaj to ni
brez pomena. Iz njega govori upravičen
strah za slovenski jezik. Ali misli kon-
zorcij ogroziti naš oder s kakim popa-
čenim jezikom?

Drama (ne opera, ki je Slovenci še
sploh nimamo), ni samo merilo kulture
vsakega naroda, ona je tudi merilo za
njegov jezik. Tu upam, da vedo tudi gg.
člani konzorcija.

Besede: »To in še mnogo lepih in ko-
ristnih načrtov sem zasnoval — toda...«
pričajo, da so bile stavljene zapreke, da
se ti načrti niso izpolnili. Če poročevalec
pravi, da se je v govoru g. Nučič razjezil,
ko da mu kdo oporeka in če je poročevalec
pristavil Nučiču: »Zdi se mi, da ra-
zumem,« tedaj je morebiti jasno, da mu je
oporekal kdo in ubijal načrte in veselje.
Baje je to resnica, dasi je tam izražena
zelo megleno.

Koroškem, Štajerskem in Ogrskem, bilo 100.000 Slovencev v nevarnosti, da bodo ločeni od svojih jugoslovanskih bratov in uničeni. Istočasno pa bi bila Gorenjska, ki nam ostane, na ta način politično in gospodarsko odrezana in bi postala življenja nezmožna.

»Jaz vam te razloge popolnoma priporočam,« pravi predsednik, »ali ravno tukaj naj poseže vmes liga narodov in prepreči nasilje velikih narodov proti manjšinam.« Nehoté si moral opaziti veliko zupanje, ki ga ima predsednik v bodoče delo lige narodov. On pravi: »Tozadevno bomo postavili zelo izdatna jamstva, da bodo mogli deli naroda, ki se čutijo zatirane, apelirati naravnost na ligo narodov.« Vendar mislim, da je veliko vprašanje, ako bo zveza narodov v položaju izvesti svojo razsodbo. In predpogoj bi bil, da bi manjšina sploh mogla apelirati na zvezo narodov, kar je pa pri današnji organizaciji države zelo dvomljivo, potem ko smo videli v tej vojski, kako so skozi štiri leta države pošiljale brate proti bratom v boj. Pri neki drugi priliki sem slišal dr. Gregorina, ki se je popolnoma pravilno izrazil nasproti Amerikancem: Če nam bo pozneje liga narodov pravnim putem dala naše izgubljene brate nazaj, zakaj se hoče potem sedaj napraviti ta ovinek, namesto da se gre pravilno pot proglašanih Wilsonovih načel, ki ne nudi nikjer boljše in lažje tehnične izpeljave kot ravno na slovensko-italijanski meji? Na podobno opombo včeraj je Wilson opozoril na željo Italije po strateških mejah. Tu je pripomnil dr. Vošnjak, da je vojska pokazala, da je najboljša strateška meja ravno Soča; na vsak način boljše kot nova, daljša, ki so jo Italijani napravili v londonski pogodbi in ki nima v istrskem Krasu nobene močne zaslonbe. Italijansko utemeljevanje s tamošnjim razvojem med rekami jadranskega in črnega morja nima nobene vrednosti. Ni skoraj mesta na zemljevidu, kjer bi se podobno razvoje ne moglo najti in izvajati nadaljne posledice.

Mr. Wilson je pokazal natančno poznanje razmer, zemljevida in zemljepisnih imen krajev, za katere nam gre. Povedal nam je, da ima v svoji delavni sobi reliefno karto, ki jasno označuje strme bregove vzhodno-jadranske obale.

Opozoril sem predsednika na okolnost, da Italijani smatrajo tudi Reko, kot drugo luko za Trstom, za zelo važno. Njihov namen je, našo državo gospodarsko popolnoma odrezati od Jadranskega morja. Toda s tehničnega stališča ta luka niti ni prvovrstna in bo težko kdaj postala; globočina morja znaša namreč tik od brega že 70 m, kar otežuje zgradbo molov in jih zelo podraži. Ogrska vlada je iz konkurence do Avstrije storila vse mogoče, da izpopolni reško luko, vendar proti Trstu ni mogla opraviti ničesar. Trst je in ostane edina velika luka Adrije, če seveda ne bo obsojen, da pod italijanskim gospodstvom propade. V tem slučaju bi se seveda lahko zgodilo, da bi ga jugoslovanska Reka mimogrede nadkrilila. In da prepreči to možnost, hočejo Italijani z vsemi sredstvi preprečiti, da bi Reka postala jugoslovanska.

Mr. Wilson je dejal, da mu je dobro znano, da so Mažari italijanski element na Reki še le v najnovejšem času umetno vzgojili. Jaz sem pristavil: »Seveda, še leta 1848. je šlo mesto le 700 Italijanov. Toda isto se je godilo v Trstu in Gorici, kjer je osobito izraza trozveze Nemčija od dunajske vlade zahtevala, da podpira italijanski element. In sedaj naj mi zaradi 15.000 Italijanov, ki so na ta način nastali v Gorici, izgubimo celokupno, čisto slovensko preb-

O podražavljenju gledališča so že mnogo govorili. Ali je konzorcij storil kak korak. Javnost še ne ve ničesar. Ali misli vodstvo kaj storiti glede penzijskega fonda in na ta način ugotoviti obstanek igriškega stanu?

Stavek, da naj se umetnosti tičoča vprašanja in vodstvo zavoda poveri strokovnjaku, jasno kaže, ko da ne bi teh stvari imel strokovnjak v rokah. Ali so pri vodstvu kulturnega zavoda ljudje, ki odločujejo stvari, ki jih ne razumejo in bi ne smeli biti poklicani v to? Vprašujemo! Mi ne vemo ničesar!

Zakaj poudarja Nučič besedo gledališki nastavljenec, ko da je igralec samo plačan hlapec ali komi in ne svoboden umetnik?

Vse, kar pišejo zadnje dni, in kar govorijo javno in pritajno, je tako temne in nejasne vsebine, da se moramo udati nehoté najbolj pesimističnim mislim o razmerah pri tem kulturnem zavodu. Želim pojasniti. Želim, da nam objavijo program za v bodoče, da bodo abonenti vedeli, zakaj so dali denar. Če delamo komu krivico, je kriva temu le nejasnost. Molk pa nas more potrditi samo v prepričanju, da je vse resnica, česar ne želimo! Čemu vse to? To večno zakulisno šepetanje in delovanje, te neprestane intrige, ki spominjajo na gnusni poklic tajne diplomacije in na vse sodobne grehe.

Če že ne morete ali nečete rešiti gledališču poštene umetnosti, vsaj jasnosti nam dajte!

ment. In sedaj naj mi zaradi 15.000 Italijanduš! Z ozirom na Celovec in Maribor sem mu omenil, da v vseh slovanskih deželah bivše Avstro-Ogrske mesta niso nikdar bila naravni izraz svoje okolice, marveč celo nekako nasprotje, tuje trdnjave, ki so jim dajali uradniki, nastavljenici, učitelji zunanje, čeprav površno lice, proračunjeno za nevednega tujca. To vse pa bo v normalnih razmerah izginilo ko zimski sneg. To, izpovedka sicer nekoliko težavno, tuje spoznanje so sedaj sprejeli pač vsi ameriški izvedenci, ki so se pečali s predmetom.

Govorili smo o trgovini, ki bo iskala svoje pot skozi Reko. Važno se mi zdi, da sestavimo čim najbolj natančno tozadevno statistiko, ker bi se sicer morda Američani optijeli misli, naj Reka postane mednarodna avtonomna ali celo od Jugoslavije neodvisna luka. V tej zadevi sem opozarjal predsednika, da bi to bilo politično nevarno in za nas sprejemljivo le tedaj, če se istočasno ravno tako internacionalizira Trst s celo Istro ter potem vse skupaj postavi pod ameriško upravo. Ta način rešitve bi obenem zavaroval zapadno mejo naši mladi državi, ki je tako potrebna miru, ter ji zagotovil materijalni napredek s pomočjo Amerike. In izmed vseh nevarnih točk v Evropi — ne izvemši Carigrad — se mi nobena ne zdi tako važna ko Jadransko vprašanje, ki postaja odločilen problem mirovne konference. Trst, luka, leži obenem skoro v srcu Evrope in bo vedno ostal smoter nemških želja, ki jim italijanska politika in okupacija skoro vedoma prihaja na pomoč. To je Wilson spoznal.

Opozarjal sem ga dalje na to, da je Napoleon s svojim duhom, ki je videl za sto let naprej, pred 100 leti ustanovil Ilirijo ter ji dodal Trst kot luko in kot zaledje celo del Tirolov do Lienza. (Kdor bi hotel, bi lahko tu zoper dokazoval z razvodji.) Wilson je smeje menil: »Želel bi, da imam Napoleonovo moč!« Tu je bila priložnost, da sem mu s polnim prepričanjem naredil poklon: »Vaša beseda, gospod predsednik, bo dalj zalegla ko Napoleonov meč. To, kar ste predvčeraj pisali o Reki, gre v svojem primeru daleč preko predmeta in vzbuja v nas upanje na boljše človeštvo, ki se bo osvobodilo kratkovidnega egoizma, za katerega je ravno sedaj Italija zgled.«

»To upam tudi jaz,« je toplo posegel predsednik ter je nato razlagal, kako praktično uresničenje teh idealnih ciljev ni mogoče na enkrat, marveč polagoma napram odporu branečega se nasprotnika. Pri tem je rabil prisposodobno, da je treba ljudi pripraviti, da spremene smer svoje poti na ta način, da ne okrenejo ostro okrog ogla, marveč jih je treba polagoma pripeljati na drugo pot. Ko je Wilson omenjal položaj entente napram londonskemu paktu, ga je prekinil s proseči sklenjenimi rokami dr. Vošnjak: »Vstrajajte na izvedbi pravičnega plebiscita, to je vse, za kar vas prosimo!«

Naš razgovor je tako naglo potekal in se dotikal toliko predmetov, da celo danes, pod neposrednim vtisom, moje poročilo ni popolno, vendar pa je vse, kar sem povedal, resnično. Trajal je razgovor tako dolgo, da smo že vstali k odhodu in se potem zopet dalje časa stoji razgovarjali. Predsednik se je s tako tesničnim zanimanjem udeleževal razgovora, da je opomnil, da bi se rad z rami še dalje časa razgovarjal. Za njegovo razpoloženje je značilen familijarni humor, s katerim je pripovedoval o svojih skušnjah iz new-yorške okolice, kjer je cele ure hodil, ne da bi slišal kako angleško besedo. Na podlagi tega pa ni zdvil o ameriškem značaju tega ali drugih ameriških mest.

Pri odhodu ga je dr. Gregorin še v preprosti, toda toplih besedah opozarjal na pregonjanje in zatiranje našega ljudstva po Italijanih v zasedenem ozemlju na arctacije, deportacije naše inteligence in voditeljev v Sardinijo, vsled česar vstaja nevarnost, da se bo prebivalstva polotil obup in anarhija, kakršna označuje velike dele Evrope. Ni bilo dvoma, da je to predsedniku šlo v srce in da je vse, kar smo mu povedali, ne le poslušal, marveč želel slišati.

Na koncu sem ga še prosil, naj blagovolji sprejeti umetniški album s tisoči podpisov slovenskih deklet na njegovo hčerko — v njenem imenu, ker Miss Wilson sama, ki za ameriške vojske poje na fronti, še dalj časa ne bo prišla v Pariz.

Mirovni pogoji za Nemčijo.

LDU Amsterdam, 7. maja. (DunKU). »Telegraaf« javlja iz Londona z dne 6. t. m.: »Times« bodo jutri v približno desetih stolpkih objavile najvažnejše mirovne pogoje, ki jih bodo stavili nemškimi delegatoma. Najvažnejše določbe so: Nemške bojne sile na kopnem se morajo dva meseca po podpisu mirovne pogodbe skriti na ne več kot 70.000 mož pehote in 30.000 mož konjenice. Število častnikov ne sme znašati več kot 4000. Vojaška služba sme biti samo prostovoljna. Tudi oborožitve se morajo kar najbolj omejiti. Vse utrde 50 milj vzhodno od Rena se porušijo. Nemške bojne sile na morju ne smejo imeti dva meseca po podpisu mirovne pogodbe no-

benih podmornic. Imele bodo samo šest bojnih ladij, šest lahkih križark, dvanajst torpednih lovcev in dvanajst torpedovk. Vse druge vojne ladje se morajo staviti v rezervo ali pregraditi v trgovinske ladje. Skupna posadka vseh vojnih ladij ne sme presegati 15.000 mož, med temi 1500 častnikov. Vse vojaške in pomorske naprave na Helgolandu se morajo porušiti. Kielski prekop mora biti trgovskim ladjam vseh držav, ki živijo z Nemčijo v miru, odprt, in sicer na podlagi popolne enakopravnosti. Dovoljuje se Nemčiji, imeti do dne 1. oktobra 100 pomorskih letal za iskanje min. Po tem datumu ne sme Nemčija imeti nobenih vojaških ali pomorskih zračnih bojnih sil.

Aliiranci dolže bivšega cesarja kršitve mednarodne morale in svetosti pogodbe, ne pa prestopka proti kazenskemu zakonu. Postavili bodo posebno sodišče, ki bo sodilo bivšega nemškega cesarja. Osebe, ki so zakriville kršitve vojnih zakonov ali vojnih običajev, se bodo postavile pred interalirano sodišče. Do popolne ugotovitve zahtev aliirancev mora Nemčija plačati eno milijardo funtov šterlingov.

Nadalje mora Nemčija plačati odškodnino za vsako škodo, ki so jo trpele civilne osebe aliiranih držav ali njihovo imetje. Alzacija - Lorena se mora vrniti Franciji, ki dobi tudi premožno kotlino v saarski dolini. Saarsko okrožje bo upravljala petčlanska komisija, ki jo imenuje zveza narodov. Po 15. letih bo prebivalstvo odločilo, ali naj mu vlada zveza narodov, ali Francija, ali Nemčija. Če se bo prebivalstvo odločilo za Nemčijo, mora Nemčija kupiti od Francije premožnosti po ceni, ki se bo še določila.

Poljska dobi koridor do Gdanskega. Gdansko ostane svobodno mesto. V Šlezvik se bo izvršilo ljudsko glasovanje. Od Nemčije se zahteva, da se v korist petih aliiranih ter asociiranih sil odreče vsem pravicam glede svojih prekmorskih posestev. Večino teh posestev bo po mandatu zveze narodov upravljala ena velikih kolonijalnih sil. Nemčija se odreče vsem pravicam in privilegijem, ki izvirajo iz algezijske pogodbe iz leta 1906. in iz francosko-nemških pogodb iz let 1900 in 1911. Vsi dogovori med Nemčijo in državo šerifa se razveljavijo. 15 nemških kabljev se da vladam aliiranih in asociiranih držav na razpolaganje.

Mirovni posvet.

LDU Berlin, 6. maja. (DKU. — Brezžično.) Pariška mirovna konferenca je imela danes popoldne v veliki obednici ministrstva za zunanje stvari tajno sejo, da sliši poročilo mirovnih preliminarij, ki bodo v sredo v Versaillesu izročeni nemškimi pooblaščencom. Predsedoval je Clemenceau. Prisostovali so vsi delegatje konference, mudeči se sedaj v Parizu. Tardieu je objavil résumé mirovnih preliminarij, ki ga je sestavil.

LDU Lyon, 6. maja. (Brezžično.) Predsednik Wilson, Lloyd George in Clemenceau so se danes dopoldne sešli v hotelu, kjer Wilson stanuje.

LDU Lyon, 6. maja. (Brezžično.) Belgijski minister za zunanje posle Hymans se je danes popoldne po zraku vrnil iz Bruslja v Pariz, tako da se je mogel udeležiti seje konference, kjer se je objavilo besedilo mirovnih preliminarij zastopnikom zavezniških držav.

Wilson vztraja.

LDU Berlin, 7. maja. (DunKU). »Vossische Zeitung« javlja iz Ženeve: Kakor poroča pariški »New York Herald«, je predsednik Wilson sprejel v soboto v Parizu italijanskega poslanika v Washingtonu. Wilson je izjavil poslaniku, da mu nikakor ni mogoče spremeniti svojega stališča v jadranskem vprašanju, ki ga je objavil v svoji spomenici od 24. aprila.

Povratak italijanskih delegatov.

LDU Pariz, 7. maja. (DunKU. — Brezžično.) »Petit Parisien« poroča, da so italijanski delegatje sklenili vrniti se v Pariz, ne da bi dobili kakršnegakoli privolila glede svojih zahtev. »Petit Journal« meni, da vprašanje glede na Reko še ni urejeno, da pa je upati na skorajšnjo rešitev.

Ceremonije.

LDU Berlin, 7. maja. (DunKU). WU javlja iz Versaillesa: O pripravah za izročitev mirovne pogodbe poroča francosko časopisje nastopne podrobnosti: Clemenceau, Wilson in Lloyd George so včeraj v Versaillesu osebno odredili, da se v dvorano postavi velika miza v obliki podkve. Na gornjem koncu bodo sedeli Clemenceau in Lloyd George na desni, Wilson na levi strani. Na desni vzdolžni strani bodo sedeli francoski zastopniki in maršal Foch, dalje zastopniki Anglije, Italije, Belgije, Brazilije, Portugalske in Srbije, na levi vzdolžni strani pa zastopniki Amerike, Japonske, Rumunije, Poljske, Čehoslovaške in angleških dominijev. Slovesnost sama bo glasom »Echo de Paris«

precej kratka. Točno ob treh morajo biti zastopniki aliirancev na svojih mestih. Nato bo polkovnik Henry uvedel nemške pooblaščenke. Clemenceau bo kot predsednik konference osebno izročil mirovni spis nemškimi odposlancem. Poprej pa bo Clemenceau v imenu aliirancev in asociirancev imel nagovor, ki bo trajal približno 10 minut; njegovo vsebino bodo v nasprotju z diplomatskimi običaji že prej naznanili grofu Brockdorff-Rantzau-u; ni še znano, bo-li grof Brockdorff-Rantzau odgovoril. »Echo de Paris« piše, da dobijo Nemci 14dnevni rok, da predložijo pismene pripombe, tako da se more pričakovati nemški odgovor pred 22. majem. Nemcev ne bodo ovirali, ako bodo hoteli poslati posebne sle v Berlin, da ondi proučijo pogodbo. Pričakovati je, da se bo mir podpisal 3. ali 5. junija.

LDU Pariz, 6. maja. (Brezžično.) Besedilo mirovnih preliminarijev bodo delegatom držav, ki so se vojskovale z Nemčijo, danes popoldne ob dveh v tajni seji sporočili v palači d'Orsay. Sklenilo se je, da bodo ob izročitvi mirovne pogodbe pripustili 30 zastopnikov časopisja za vlevlasti in dominije in 10 zastopnikov za države, ki imajo poseben interes. Nemško delegacijo bo zastopalo 6 pooblaščenecv, katero bodo spremljali tajniki in pet poročevalcev.

Zveza narodov.

LDU Lyon, 7. maja. (Brezžično.) Odbor za organizacijo zveze narodov, ustanovljen v zmislu resolucije, katero je sprejela mirovna konferenca v plenarni seji dne 28. aprila, je imel svoj prvi sestanek včeraj ob 16. v hotelu Crillon. Na predlog polkovnika Housea je bil izvoljen za predsednika odbora Pichon, francoski minister za zunanje stvari. Sir Erik Drummond je bil naprošen, da prevzame posle generalnega tajnika.

Država SHS.

Važen ministrski svet.

LDU Belgrad, 6. maja. Po zbornični seji je bil važen ministrski svet. Kakor se poroča iz političnih krogov, bodo seje narodnega predstavništva odgodene za najmanj deset dni. Petkova seja bo kratka in samo formalna.

LDU Belgrad, 6. maja. »Slobodna Riječ« javlja, da se je razpravljalo na današnji seji ministrskega sveta o stališču naše vlade napram reškemu vprašanju ter sploh konfliktu z Italijo in postopanju naše delegacije pri podpisu miru. Vlada je sklenila, priporočiti delegatom, naj napno vse sile, da bodo priznani kot delegati kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Davek na samce.

LDU Belgrad, 6. maja. Finančni minister je izdelal zakonsko predlogo o davku za samce. Zakonski načrt, ki bo predložen v najkrajšem času narodnemu predstavništvu, določa obdavčenje vseh samcev in vdovcev brez otrok v starosti od 25. do 60. leta. Vsakdo izmed njih bo moral brez razlike plačevati letnega davka 240 dinarjev. Razun tega pa bodo morali prizadeti plačevati na leto doklade k vsem direktnim davkom, in sicer v starosti od 30. do 45. leta v izmeri 100 odstotkov, od 25. do 29. in od 46. do 50. leta 50 odstotkov, od 51. do 60. leta pa 25 odstotkov. Davek se bo začel pobirati s pričetkom leta 1920. Minister utemeljuje svojo predlogo z razlogi pravičnosti plačevanja davkov.

Naši Amerikanci.

LDU Belgrad, 6. maja. Vlada se bavi z vprašanjem, kako omogočiti povratak v domovino onim številnim Jugoslovanom, ki so se izselili v Ameriko.

Shod zadržnih organizacij.

LDU Belgrad, 6. maja. Vlada bo sklicala kongres vseh zadržnih organizacij v državi, ki naj skupno izdelajo načrt za čim večjo povzdigo našega poljedelstva.

Domovi za invalide

LDU Belgrad, 6. maja. Ministrski svet je sklenil osnovati v Belgradu, Zagrebu in Sarajevu invalidske domove po angleškem vzorcu. V te domove bodo sprejemali invalide iz vojne leta 1912. do 1919. iz vseh delov Jugoslavije.

Ameriški časnikarji v Belgradu.

LDU Sarajevo, 7. maja. Ameriški časnikarji so odpotovali včeraj v Belgrad. V ponedeljek so jim priredili slavnostni večer, ki so se ga udeležili tudi zastopniki vlade in sarajevske občine.

Politične novice.

+ Iz naše stranke. Izvrševalni odbor V. L. S. je v seji dne 7. maja t. l. sklenil sledečo objavo: Ker so se v javnosti delale za dogodke na Koroškem odgovorne posamezne stranke, izjavlja izvrševalni odbor V. L. S., da smatra domnevo, kakor bi mogla biti katera stranka za vojaške dogodke odgovorna, za brezmiselno. V današnji seji je vzela poročilo svojega čla-

na dr. Janka Brejca na znanje ter izjavlja hkrati, da tudi ne vidi nobenega razloga, vsled katerega bi se moglo govoriti o krivdi deželne vlade v tej zadevi. V. L. S. se izjavlja solidarno s svojimi trpečimi brati na Koroškem in pa nujno pozivlja ves narod k edinosti.

Na zborovanju Kmečke Zveze v Ptuj, kjer sta govorila gg. Vesenjak in Brenčič so se enoglasno sprejeli sledeče resolucije:

1. Na shodu S. K. Z. za ptujski okraj v Ptuj zbrani zborovalci pozivljajo vlado v Belgradu, da povzame vse korake, ki so potrebni zato, da se Italijanom iztrgajo iz rok okupirani kraji ter se priklonijo naši državi cela Dalmacija z otoki, Reka, Istra, zlasti pa Trst in Goriska do zadnje slovenske vasi na Koroškem in Prekmurju.

2. Da se v naši državi vpelje popolna demokratska uprava ter demokraciji volilni red s proporcem v javne zastope.

3. Zahtevamo, da se ob končni ureditvi valute varujejo zlasti gospodarsko šibkejši sloji; tudi vojno posojilo, ki so ga morali podpisati vsled pritiska bivše avstrijske uprave, naj se naredi tako, da bodo varovani mali ljudje.

4. Za ureditev valute in pokritje vojne škode naj se takoj pošteno obdajo vojni dobičkarji, ki so na račun vojske obogatili.

5. Zahtevamo, da se davki v celi državi zenačijo, da se da pri določevanju davkov besedo ljudskim zastopnikom v komisiji in da se naj določi za najmanjši znesek potreben za življenje 10.000 K.

6. Odpravi naj se neopravičena carina na oblačilno blago, sladkor, sol in petrolej, ki je v bivši Avstriji varovala domači pridelek, ki pa je sedaj v Jugoslaviji krivičen konsumni davek.

7. Znižajo naj se tudi neopravičeno visoki tarifi na železnice.

8. Zahtevamo, da se ob agrarni reformi upoštevajo zahteve zlasti malega kmeta in kmečkega delavca, graščinska zemlja naj se dodeli zlasti onim, ki so jo dosedaj imeli v najemu in obdelovali. Popravijo naj se krivice, ki so se kmetu zgodile od strani graščakov.

9. Kmečko ljudstvo zahteva, da dobi v vseh zastopih svoje zastopnike zlasti pa v višjem šolskem svetu, ki ima nalogo odločevati v šolah na deželi.

10. Zahtevamo, da vlada prevzame vse šole v svojo oskrbo, ter tako reši občine velikanskih bremen.

Monopol za snovanje političnih strank. Sinočnji »Slovenski Narod« poroča po splitski »Novi Dobi« o bivanju dr. Korošca v Dalmaciji. Iz vsega članka odseva veliko ogorčenje glasila J. D. S., da se upa še kdo drugi snovati v Dalmaciji kako stranko kakor edino le J. D. S., ki je menda dobila v Jugoslaviji monopol za snovanje strank. »Narod« pravi, da »ne uvideva potrebe, da se organizira stranka v obrambo katoliške cerkve in kulturnih nazorov krščanstva.« Da »Narod« te potrebe ne uvideva, to mi že davno vemo in nam ni s tem nič novega povedal. Nova nam ni celo ta silna nevednost svobodomiselnega lista, ki niti ne ve, da dr. Korošec ne organizira stranke za obrambo katoliške cerkve, iz enostavnega razloga, ker le-ta za svoj obstoj ne potrebuje nobene politične stranke. — Da pa »mora klerikalna stranka že po svoji naravi delati za separatizem in proti misli državnega edinstva,« je pa budalost, katere niti »Narod« sam ne verjame, in je ta budalost tem večja, če jo »Narod« ponatiskuje iz »Nove Dobe«. Sedanji resni časi niso primerni niti za dobre dovtype, kaj še le za take, kakršne nam jih ponujata »Narod« in »Nova Doba«.

Srečna Jugoslavija! Tako človek pri vsej nezadovoljnosti s tem in onim zaključuje, če bere koliko slabše se imajo marsikje drugod. Te dni nam je prišlo v roke z Dunaja prineseno pismo. Med drugim beremo: Pri nas smo bili 14 dni brez vsake zabele, dva meseca brez krompirja, 10 tednov brez sladkorja, en mesec brez mesa. Kar smo pod roko dobili, smo morali nesramno drago plačati. Mast 140 K kg. Moko za kruh z mavcem mešano 28 K kg. Eno jajce 3 do 4 K. Zdaj šele velja tisto: Kdor gre na Dunaj... In to mizerijo hočejo Nemci vsiljevati sedaj nam in menijo, da bodo za svoje limanice dobili kaj jugoslovanskih kalinov!

Auguste Gauvain za naše pravo. Nam prijazni Auguste Gauvain piše ponovno v »Journalu des Debats« o jadranskem vprašanju in pravi, da vse burne manifestacije v Rimu in pritrdjevanje Orlandu in Sonninu na stvari ne bo nič spremenilo. Po vseh manifestacijah ostane še nadalje moralna nemogućnost, da se velika množica naroda, ki tega nikakor ne čuje, združi z Italijo. Pripojiti ozemlje med Rašo in Splitom Italiji, bi pomenilo še večjo nevarnost kot slučaj Alzacije - Lorene leta 1871. Nemčija je Francijo premagala, toda Italijani niso prišli v Dalmacijo in Istro kot zmagovalci, ker so se prebivalci teh dežel še pred prihodom Italijanov po lastni volji izrekli za združenje v državo SHS. Spodobilo bi se, da bi se italijanski državniki zavedli in povedali

svojemu narodu resnico. Namesto da kličejo: »Viva la Dalmazia, italiana«, naj bi napravili za narod izvlečke iz knjig pisateljev Vivante Prezolini in Salvemini, v katerih se italijanstvo Dalmacije odločno zanika. V interesu Italije je, da anektira samo one kraje, kjer bo lahko brez nasilja vladala. Če misli Italija, da se ji godi krivica, ako se ne izpolni pogodbe iz l. 1915, dobi zato lahko kompenzacije, toda na račun resničnega sovražnika! Zakaj se ne razpravlja v tem smislu? V vodniku po Dalmaciji, ki je služil pred 20. leti v potovalne svrhe v tej čudoviti deželi, naslednje podatke: leta 1890. je štela Dalmacija 47.553 Hrvatov, 80.110 Srbov, ali skupno 127.663 Slovanov, to je 96 odstotkov celotnega prebivalstva. Italijanov je bilo samo 16.000 in Nemcev 2026. Ta vodnik je sestavila grofica Marianne pl. Harrach. Natisnjen je bil v Parizu l. 1900. (Société française d'édition d'art, Rue Saint Benoit). In sedaj se s trmoglavo propagando slika to deželo kot »italianissima«! Za jokati!

Tribuna o londonskem paktu. Med italijanskimi listi je pravi mojster v zavijanju rimska »Tribuna«, katera skuša dokazati v dolgem članku, da je stališče Wilsonovo, Lloyd Georgeovo in Clemenceauovo napačno, da pripade Reka po londonskem paktu Hrvatski in ne Italiji. Zavezniki so v času sklepanja londonske pogodbe računali s tem, da bode Avstrija tudi po svetovni vojni obstala in so ji določili kot luko Reko; ker pa je Avstrija razpadla, je docela nevarno, da je na jugu stopila na mesto Avstrije Jugoslavija in se ji mora tudi to pristanišče prisoditi. Proti temu zavzema »Tribuna« nelogično stališče, da je z razpadom Avstrije odpadla važna premisa, in da nastopa pravica samoodločbe mesta Reke. Stari Avstriji bi dali Italijani rade volje reško pristanišče, Jugoslovane pa hočejo v svojem skrajnem egoizmu oropati za celo jadransko obalo, četudi nima Italija nikakršne pravice do nje. (P. P.)

Dnevne novice.

Kam s koroškimi begunci? To vprašanje nam je dolžnost rešiti čim prej. Eni so mnenja, naj se enostavno vsi Nemci pozeno preko meje in v njihova stanovanja in na njihova posestva pa nasele koroški Slovenci, ki so jim Nemci vzeli prav vse. Drugi pa zagovarjajo misel, ki ni tako brutalna in nemško-barbarska, naj se vsaka nemška družina prisili, da sprejme vsaj po enega koroškega Slovenca v začasno brezplačno popolno oskrbo. Na večjih nemških posestvih bi spravili pod streho celo več Korošcev. Če je nemško barbarstvo naše koroške brate popolnoma izropalo, naj nosijo vsaj malenkosten del odškodnine, ki ni niti odškodnina, Nemci v Sloveniji ter naj tudi ti malce občutijo posledice divjanja svojih ostalih rojakov, nad katerim se ne zgrajajo, marveč je celo na tihem odobravajo! Ne bodimo barbarski, toda preveč prizanesljivi tudi ne! Pravičnost naj bo merilo!

Vpoklici k orožnim vajam. Na meročajnem mestu smo izvedeli, da gre pri sedanjih vpoklicih v resnici le za šesttedenske orožne vaje. Vpoklicani bodo služili le šest tednov, nato bodo odpušteni. Vse druge vesti so izmišljene.

Iz odbora zveze industrijcev v Ljubljani je izstopil civilni inženir Remec. Povod za izstop je bilo principijelno nesoglasje z večino odbora, ki je uveljavila pritožbo proti ustanovitvi državnega urada za pospeševanje obrti, češ da je tak urad sploh nepotreben, da ga industrijci ne potrebujejo ter da zato tudi nočejo prispevati k vzdrževalnim stroškom. Za zastopanje svojega nasprotnega naziranja si hoče inženir Remec pridržati nasproti odboru industrijske zveze prosto roko.

Akademski slavnost v Mariboru, ki bi se imela vršiti dne 10. in 11. maja, je radi nepričakovanih razmer preložena na nedoločen čas.

Zborovanje učiteljstva v Novem mestu. V poročilu tajnikovega referata se je zapisnikarju vrinila zmotna, ki se mora popraviti. Nisem rekel: »Spoštuj vsako pošteno svetovno naziranje.« Te besede bi se lahko tolmačile tudi v prilog načelom, ki jih smatramo za zmotne. Nekaj drugega je, spoštovati osebo, ki dela iz prepričanja, drugo pa je spoštovati naziranje, ki ga imamo za napačno.

R. Pečjak.

Imenovanja. Iz seje deželne vlade: Za referenta za obrtno šolstvo se imenuje začasno ravnatelj državne obrtne šole Iv. Šubič, za trgovsko šolstvo pa ravnatelj slovenske trgovske šole Josip Gogala. Za nadzornika obrtnih nadaljevalnih šol se imenujeta prof. inž. Jaroslav Förster in prof. inž. Viktor Turnšek. Nadinženir v p. Franc Žužek se sprejme v državno službo. Za provizorične državne živinozdravnike v X. činovnem razredu se imenujejo vete-

rinarski asistenti: dr. Franc Zavrnik v Ptuj, Jožef Šerbec v Ormožu, Franc Vebler v Konjicah, Franc Lobnik v Mariboru in Peter Pihlarič v Šoštanju. Strokovnemu učitelju na slovenski trgovski šoli v Trstu Francu Marinčeku se začasno poveri vodstvo trgovske šole v Celju. Kancelist pri višjem šolskem svetu Nikolaj Obradović se imenuje za oficijala. Pletarski delovodja Ignacij Uršič se imenuje učiteljem v X. činovnem razredu. Bandažist in protezni mojster, Ludovik Baraga v Ljubljani se imenuje za stalnega vodjo državne protezne delavnice.

Gimnazijskim abiturijentom iz leta 1891. Meseca julija t. l. bode poteklo 25 let, ko smo se po dokončanih izobraznih izpitih sestali v Hafnerjevi gostilni na Sv. Petra cesti v Ljubljani k občinski svetilni odhodnici, da si še enkrat sežemo v roke, ko smo odhajali na razna pota v svet. Bilo nas je tedaj 42 abiturijentov. Sklepali smo takrat, kje in kdaj se v poznejših letih zopet snidemo. Prevladalo je splošno mnenje, naj se vrši naš sestanek po 25 letih na Bledu. Petindvajset let! Lepa doba življenja je za nami, stojimo že v jeseni našega življenja. Kdo izmed nas bi si bil takrat mislil, da se bode naša 25letnica obhajala v prvem letu našega narodnega osvobodjenja! Sočolci-tovariši! Snidimo se letos v avgustu na našem divnem Bledu, da si po tolikih letih zopet sežemo v roke, vzbujujoči si spomine na lepa dijaška leta, na ona leta, katera so bila skoro gotovo rečeno najlepša, katera smo preživeli. Na svidenje tedaj na Bledu! — Ljudevit Jerreb, revident kr. ravnateljstva železnice SHS, oddelek VII., Ljubljana.

Tarifi južne železnice. Z ozirom na 200 odstotno zvišanje tarifov se je deželna vlada zavzela pri osrednji vladi, da zvišanje v nobenem slučaju ne bode presegalo vsaj izmere poviška, ki velja pri isti železnici v Nemški Avstriji.

Zavoj skladb, Foersterjevih, Huginovih itd. je pretekli teden pozabil neki gospod v dolenskem vlak. Poštenega najditelja prosimo, naj jih proti dobri nagradi odda v uredništvu »Slovenca« ali pa naj vsaj sporoči svoj naslov.

Proteze za invalide. Državna popravljalnica protez se podredi upravi in nadzorstvu poverjenika za socialno skrb.

Vsem stavbenikom v Sloveniji se naznanja, da se vrši dne 9. t. m. (petek) ob 2. uri popoldne v restavraciji Šmit (prej Fantini) v Ljubljani, Gradišče, sestanek. Vsi gospodje tovariši cele Slovenije se uljudno vabijo, da se v svojem lastnem interesu zanesljivo in polnoštevilno brez izjeme udeležijo tega sestanka.

Povišanja voznih cen. Železniško ministrstvo je z odlokom št. 3396 iz leta 1919, zvišalo na železnih kraljevstva Srbov, Hrvatov in Slovencev v področju ljubljanskega ravnateljstva v veljavnostjo z dne 16. maja 1919 do preklica, oziroma do izvedbe v tarifi, vse vozne cene za prevoz oseb, psov, prtljage in pospešnega blaga. Nove cene znašajo: I. Za osebe: I. razred osebni vlak od 1—100 km 50 v, od 101 km dalje 37½ v; II. razred osebni vlak od 1—100 km 40 vin, od 101 km dalje 30 v; III. razred osebni vlak od 1 100 km 20 v, od 101 km dalje 15 v za vsak kilometer. Najmanjša voznina se računa za pet kilometrov. — 2. Za pse: 60 v. za vsakih pričetih 10 km in vsakega psa; najmanjša pristojbina znaša 3 K s kolkom vred. Stotnina znaša za vsako pričeto uro in psa 60 vin. — 3. Za prtljago: 30 v. za vsakih pričetih 10 km in 10 kg; najmanjša pristojbina znaša 2 K s kolkom vred. Ležnina znaša za vsak kos in pričeti dan 50 vin. — 4. Za pospešno blago: 60 v. za vsakih pričetih 10 km in 10 kg; najmanjša pristojbina znaša 3 K s kolkom vred. — Delavske povratne in tedenske vozovnice so opuščene. Delavci plačajo na podstavi izkaznic polovično ceno III. razreda osebnega vlaka. Postajne vstopnice veljajo 50 vin. Veljavne so le v cenovniku navedene cene, ne pa one, ki so natisnjene na vozovnicah.

Najnovejše.

DR. KOROŠEC ZA SANACIJO RAZMER NA JUGU.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

m Belgrad, 7. maja. V sejah ministrskega sveta je poročal ministrski podpredsednik dr. Korošec o svojem potovanju po jugu. Poudarjal je, da je položaj povsodi, posebno pa v Bosni, zelo nevaren in da lahko pride do velikih komplikacij. Dr. Korošec je odločno zahteval, da se razmere na jugu sanirajo. Z ozirom na to zahtevo je ministrski svet takoj razpravljal o spremembi sistema v Bosni.

m Belgrad, 7. maja. Iz poučenih krogov se poroča, da je dr. Korošec prinesel s svojega potovanja načrt za spremembo sistema v Bosni. Jugoslovanski klub se zavzema za medstrankarsko vlado, v kateri bi imeli Srbi 4, muslimani 3, Hrvati 2, socialisti 1 ali 2 zastopnika. Za kontrolo vlade bi se ustanovila pokrajinsko veče.

Zastopniki katoliških Hrvatov in muslimanov so že v Sarajevu soglašali s tem načrtom.

m Belgrad, 7. maja. Jugoslovanski klub zahteva tajno sejo narodnega predstavnštva, v kateri bo poslanec Banič interpeliral o razmerah v Bosni in Hercegovini.

HRVATSKA LJUDSKA STRANKA.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

m Zagreb, 7. maja. Danes se je vršil v Zagrebu sestanek zaupnikov hrvatske ljudske stranke, katerega so se udeležili odposlanci stranke iz Zagreba in pokrajine, Bosne, Hercegovine in Dalmacije. Ministrski podpredsednik dr. Korošec je poslal brzojavni pozdrav.

RADIKALCI IN DEMOKRATJE.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

m Sarajevo, 7. maja. Dne 2. maja je imela radikalna stranka v Mostaru sestanek zaupnikov. Sprejeta je bila resolucija, v kateri se obsoja demokratska stranka, ker ni stopila v dogovor s staroradikalno stranko.

SHOD DEMOKRATSKE STRANKE V ZAGREBU.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

m Zagreb, 7. maja. Prihodnji ponedeljek bo v Zagrebu shod demokratske Stranke, na katerem se bo ustanovila strankina organizacija za Zagreb.

ITALIJANI SE ZBALL.

LDU Ženeva, 7. maja. (ČTU.) »London Express« doznava: Povratek Orlan-dov in Sonnina v Pariz je povzročil strah, da ne sklene entente posebnega miru brez Italije.

MIROVNA POGODBA NEMŠKIM DELEGATOM IZROČENA.

LDU Pariz, 7. maja. (DunkU) Reuterjev urad: Danes je bila izročena nemškimi delegatom mirovna pogodba obstoječa iz 15 odstavkov. Prvi odstavek vsebuje pogodbo o zvezi narodov. Drugi odstavek popisuje geografske meje Nemčije, tretji odstavek zavezuje Nemce, da sprejmejo politične izpremembe, ki so nastale po miru v Evropi. Ta odstavek osnavlja dve državi, Češkoslovaško in Poljsko in urejuje vse potrebno za njihovo priznanje. Revidira temelje belgijske suverenosti in določa meje Belgije. Nadalje osnavlja nov vladni sistem v Luksemburgu in v saarski kotlini in vrača Alzacijo-Loreno Francozom. V tem odstavku je govora tudi o odredbah glede eventualne odstopitve ozemlja Danski in o obveznosti Nemčije, da pripozna neodvisnost Nemške Avstrije in da sprejme pogoje, ki se bodo določili glede teh držav ali vlad, ki so se ustanovile izza ruske revolucije. — Četrty odstavek se bavi s politično rekonstrukcijo ozemelj izven Evrope. Nemčija se odpove svojim inozemskim kolonijam in pravicam. V tem členu se govori tudi o mednarodnem priznavanju britanskega protektorata nad Egiptom in o razveljavljanju algerijskih aktov. — Peti člen vsebuje vojaške in pomorske odnose, omejuje obseg nemške armade in mornarice ter odpravlja vojaško dolžnost v Nemčiji. — Šesti odstavek: Vse signatarne velesile se obvezujejo, da vzdržujejo grobove padlih. Povratek vojnih ujetnikov se uredi. — V sedmem členu je govora o odgovornosti, kazni in o kazenskem postopanju proti bivšemu cesarju Viljemu. — Osmi člen: Vojna škoda se povrne in popraviti je vse poškodbe. — Deveti člen se bavi s finančnimi klavzulami. — Deseti odstavek vsebuje gospodarska določila in vzpostavlja različne nepolitične mednarodne pogodbe in koncesije. — Enajsti odstavek urejuje zrakoplovstvo. — Dvanajsti člen našteva različne klavzule o mednarodni kontroli pristanišč, prekopov, ladij in železnic ter posebne odredbe glede kiel-skega prekopa, in trinajsti odstavek vsebuje odredbe glede dela. V štirinajstem odstavku so navedena jamstva za izvedbo mirovne pogodbe.

SOZALJA ČESKI VLADI.

LDU, Praga, 7. maja. (ČTU.) Poslanik kraljevstva Srbov, Hrvatov in Slovencev Hribar, francoski poslanik Clemens Simon, angleški poslanik Goosling in italijanski poslanik De Lago so izrazili sožalje svojih vlad povodom tragične smrti vojneša ministra generala Štefanika.

ČEHI NA DUNAJU.

LDU, Moravska Ostrava, 7. maja. (ČTU.) »Duch Času« piše, da je zelo razveseljiva vest o volilni zmagi Čehov na Dunaju. Izid volitev ima za posledico, da se poslej kulturne in socialne pravice češke manjšine na Dunaju ne bodo mogle več zanikati, kakor doslej.

Ljubljanske novice.

Ij Somišljenikom krakovskega in trnovskega okraja. Somišljenike S. L. S. krakovskega in trnovskega okraja vabi-

mo na zaupni sestanek, ki se vrši v petek, dne 9. maja ob 7. uri zvečer v knjižnični dvorani Jugoslovanske tiskarne, III. nadstropje. Prosimo, da se vsi zaupniki sestanka točno in zanesljivo udeležijo.

Ij **Stalna Elizabetna konferenca** ima danes ob 6. uri sejo.

Ij **Prosvetno društvo za frančiškansko župnijo ali kolodvorski okraj** priredi izlet na Janče v lepem vremenu tretjo nedeljo v majniku. Odhod iz Ljubljane 18. maja ob pol 6. uri zjutraj z vlakom na postajo Laze. Ob 10. uri sv. maša in pridiga. Popoldne ob 3. uri pete litanije. Zvečer ob 9. uri z vlakom zopet v Ljubljani. V slučaju slabega vremena se izlet preloži na nedeljo, prvega junija. Kdor se želi udeležiti izleta, naj se prijavi pri gđni M. Vehovec, trgovina na Kongresnem trgu štev. 4. Izletniki, daljnogleda s seboj! Se prosí za obilno udeležbo. — Odbor.

Ij **Ženski odsek Šentpeterskega prosvetnega društva v Ljubljani** vabi vse članice in somišljenice k predavanju, ki se vrši danes v četrtek po šmarnicah v prostorih Šentpeterskega prosvetnega društva. Predava gđ. Cilka Krek.

Ij **Jugoslovanska Strokovna Zveza** je premestila svojo pisarno iz Ljudskega doma v Jugoslovansko (katoliško) tiskarno, II. nadst., poleg tajništva V. L. S. Vse dopise in vprašanja naj se pošilja na ta naslov. Člani iz mesta naj se sedaj vedno obračajo na gorenji novi naslov. Uradne ure so od 8. do 12. dop. in od 1. do 3. pop.

Ij **Manufakturno blago v Ljubljani**. Deželna vlada je dovolila ljubljanskim veletržcem z manufakturnim blagom uvoz manufakturnega blaga, ki ga pa morajo ti trgovci prodajati detalistom in konzumentom pod državno kontrolo. Vsak veletržec mora imeti v svojih lokalih seznam vseh vrst tega blaga, vzorce in cene na drobno in debelo odobrene od deželne vlade. Tudi mora biti vsak kos blaga tako numeriran. Kar velja za trgovce na debelo, velja tudi za detaliste, ki izvedo ceno, po kateri smejo prodajati na drobno pri nakupu. Občinstvo se opozarja, da pri nakupu samo izvršuje kontrolo in če vidi, da prodaja ni v redu, ali da so cene višje, se lahko prepriča o cenah in vzorcih pri Prehodnogospodarskem uradu v Ljubljani, kjer so cene in vzorci na vpogled.

Ij **Deželna zadruga fotografov v Ljubljani** je imela ob številni udeležbi članov v četrtek, dne 24. aprila svoj redni občni zbor, prvi po vojni. Vsled rahlega zdravlja odstopivšemu dosedanemu načelniku g. Bertholdu se izreče topla zahvala za njegovo neumorno in uspešno delovanje za procvit zadruge, nakar se izvoli nov odbor: Za načelnika g. Uršič, za podnačelnika g. D. Rovšek, za odbornike gg.: Sader, Kunc Viktor, Grabietz, Kunc Franc in Pelikan, za namestnike gg.: Blasnik, Bešter in Repše. Z velikim odobravanjem večine članov je bil tudi sprejet predlog, da se naprosi potom vloge pokrajinsko vlado SHS, da omogoči Svabom kot sta Thurn in Fröhlich, da ne pozabita jim toli priljubljene »Wacht am Rhein«, katero v Jugoslaviji ne moreta več slišati ter da jih pošlje kmalu tja kamor spadata in kamor jih je vedno srce vleklo. Čiščenje po vseh poljih. Po pozdravu in poročilu predsednika obrtne zadruge g. Franchettija zaključí načelnik občni zbor.

Ij **»Ljubljanska podružnica Centralne Uprave za trgovački promet sa inostranstvom v Beogradu** naznanja, da je prevoz (tranzit) skozi Nemško Avstrijo v vseh smereh za blago, ki gre v Jugoslavijo ali iz Jugoslavije, prost. Kdor hoče, da gre njegovo blago skozi Nemško Avstrijo neovirano, naj napiše na voznom listu, oziroma pusti napisati po inozemskem dobavitelju, da se mora blago propustiti skozi Nemško Avstrijo brez vsakih ovir na podlagi kompenzacijske pogodbe med Jugoslavijo in Nemško Avstrijo do 22. marca.

Prosveta.

pr **Iz gledališke pisarne**. Radi nagle bolezní gospodične Skalske odpade napovedana opereta »Madam Favart«. Namesto tega vprizori se v četrtek dne 8. maja ob 8. uri zvečer opera »Bohème, abonma B 3/42. V vlogi Schaunard nastopi kot gost član osješkega narodnega gledališča g. Jurij Trebuhovič, kakor tudi v soboto 10. maja v opereti »Mamzell Nitouche« izven abonma v vlogi poročnika Schamplatreau. Vlogo obolele Skalske Denize de Flavigny bo de pela gđ. Rezika Thalerjeva.

Vestnik S. K. S. Z.

* **Seja prosvetnega društva za frančiškansko župnijo ali kolodvorski okraj** bo danes ob pol 8. uri zvečer v Jugoslovanski tiskarni. Važne seje naj se udeležijo vsi odborniki!

* **V Braslovčah vprizori v nedeljo, dne 11. t. m. »Pevsko društvo«** eno najlepših zgodovinskih iger — »Miklova Za-

la«. — Ker je čisti dobiček namenjen za spomenik padlim braslovskim fantom, pričakuje odbor obilne udeležbe.

Osebna dohodnina.

Uradno smo prejeli:

Zadnje tedne krožijo po slovenskem, zlasti štajerskem časopisju razne vesti o nepravilnostih in krivicah pri odmeri dohodninskega davka za leto 1918, vsled katerih je baje deželna vlada za Slovenijo v Ljubljani razveljavila vso dohodninsko privedbo ter do onega časa, da se izvrši nova cenitev v obče ustavila nadaljnje plačevanje omenjenega davka. Tem vestem je treba javnega pojasnila, ker bi sicer utegnile v svojih posledicah resno ogroziti redno poslovanje predvsem davčne z njo vred pa tudi vse ostale državne uprave.

Da so se zgodili pri davčni odmeir kakor druga leta, tako tudi to pot večji ali manjši pogrški, je pač gotovo in ob nedostatku uradnih moči ter sploh neobičajnih razmerah, v katerih se je priredba izvedla, še posebno umljivo. Delegacija ministrstva financ ukrene vse, da se storjene napake po možnosti popravijo. V ta namen se okrajnim davčnim oblastvom naroči, da posvetijo dohodninskim pritožbam osobito pažnjo, da vsak posamezni slučaj, ki se jim prijavi temeljito in nepristransko preiščejo ter povsod ondi, kjer bi se pokazala očitna polota ali krivica, po analogiji § 220 zak. o oseb. davkih, kar sama izvrše odpis preveč naloženega davka, ako obdavčeni dohodki ne presegajo K 6.000. Pri dotičnih razpravah bo oblastvom če le možno stopiti v osebni stik z davkoplačevalci, ki se naj v svojih zadevah zaupno do njih obračajo, v svesti si, da prihajajo k uradnikom, pri katerih gotovo najdejo potrebno razumevanje za svoje težnje v kolikor se zlagajo z državno blaginjo. Poskrbe pa se davkoplačevalcem tudi še druge olajšave, bodisi, bodisi, da se jim pod gotovimi pogoji izpregleda zamujeni rok pri vlaganju prizivov, bodisi, da se jim v upoštevanju vrednih primerih dovolijo ugodni obroki pri vplačilu davka. Seveda ni prezreti, da tiči povod davčnim pritožbam mnogokrat zgolj v nepoznanju veljavnih zakonskih določb pri davkoplačevalcih. Tako se zlasti rado pozablja, da ni bilo dohodnine za leto 1918 odmeriti po dohodkih za leto 1918 odmeriti po dohodkih tega leta samega, marveč po onih iz leta 1917, ki so bili osobito pri kmetovalcih, pa tudi pri obrtnikih večinoma dokaj ugodnejši, vsled česar se je morala marsikomu predpisati večja dohodnina, nego bi odgovarjala sedanjim njegovim dohodninskim razmeram.

Kak bolj dalekosežen ukrep delegacija ministrstva financ ni smatrala niti za dopusten niti za umesten. Vest, da bi bila deželna vlada kratkoma razveljavila vso davka, torej ni resnična. S takim sklepom bi se samo že itak močno zakasnela odmera zopet odgodila na nedoločen čas, ampak bi se občutno prizadela takisto državna blagajnica, na katero se baš sedaj radi naraščajočih potrebščin stavijo vedno večje zahteve. Pričakuje se od rodoljubja davkoplačevalcev, da tudi oni upoštevajo, da ni položaj ter z dobrovoljnim in pravočasnim plačevanjem davka pripomorejo k temu, da čim preje srečno premagamo prehodno dobo, v kateri se še nahaja naša mlada država. Saj ne plačujemo več tujcu ali celo sovražniku — marveč sebi.

K temu uradnemu pojasnilu le nekaj pripomb. Navodila okrajnim davčnim oblastem in uradnikom, da se ozirajo ne le na interes državne blagajne, nego tudi na položaj davkoplačevalcev, moramo pozdravljati; obžalovati moramo le, da prihajajo take dobre misli prepozno, sicer bi razburjenje med ljudstvom ne bilo tako veliko. Popolnoma poleglo se pa ne bo, tega se bojimo, ker odredbe fanaančne uprave ne zagrabijo zla za korenino. Zlo tiči v tem, da je podlaga za odmero osebne dohodnine zakon, ki določa kot eksistenčni minimum 1600 K. vsota, ki je veljala pred vojsko. Od takrat je vrednost denarja silno padla in s temi primerno tudi zvišal tudi eksistenčni minimum, ki ga bi morali nastaviti vsaj 78000 K. S tem da se pobira dohodnina od zneskov pod to svoto, se pobira davek od dohodkov, brez katerih davkoplačevalci živeti ne morejo. To je krivica, ki je tudi finančni ozir ne morejo upravičiti. Ker pa mora finančna uprava imeti svoje dohodke, jih mora pač iskati tam, kjer jih najde v izobilju. Kadar bo zgrabil birič kapitalista in juda z isto krutostjo in energijo, kakor našega kmeta, in se bo to vršilo po celi državi, ne le pri nas, takrat ne bo razburjenje. Naše ljudstvo se zaveda dolžnosti do države, sovraži pa krivico in se ji upira.

Vzrok pritožbam ne tiči v nepoznanju veljavnih zakonskih določb, nego v njihovi krivici. Edino uspešno sredstvo proti tem pritožbam je, da se ta določila izpremene in prilagode dejanskim razmeram.

Vprašanje nastaja tudi, ali plačujem davek, odmerjen za l. 1918, za lasno državo, ali za likvidacijsko mazo bivše monarhije.

Gospodarske novice.

g **Ustanovni občni zbor »Trgovske zadruge r. z. z. o. z.«** v Ljubljani se je vršil v nedeljo dne 27. aprila ob 10. uri popoldne ob veliki udeležbi v dvorani mestnega magistrata. Trgovec g. Valentin Sajovic je v imenu pripravljalnega odbora otvoril zborovanje, povdarjajoč nujnost, pomen in važnost zadruge, ki naj združi vse panoge strokovno nabornega trgovanja v trdno organizacijo, katere naloga naj bo pospeševanje stanovskih, strokovnih in gospodarskih koristi združnikov. Novo ustanovljena zadruga bo tudi poklicana sodelovati pri reformi trgovskega zakona. Nato se prečitajo pravila ter se po daljši podrobni debati sprejmejo soglasno z nekaterimi spremembami. Pri nato sledečih volitvah je bilo izvoljeno sledeče prvo načestvo: Predsednik g. Viktor Meden, veletrgovec v Ljubljani, odborniki: g. Val. Sajovic, trgovec v Ljubljani, g. Tomaž Mencinger, veletrgovec v Ljubljani, g. Janko Popovič, veletrgovec v Ljubljani, g. Josip Oblak, trgovski potnik v Ljubljani, g. Peter Hartman, trgovec v Ljubljani, g. Anton Umberger, trgovski potnik v Ljubljani, g. Ludovik Smole, trgovec, Sevnica, g. Fran Lipej, trgovec, Brežice, g. Karel Müller, trgovec, Črnomelj, g. Edmund Kastelic, trgovec, Trzin. Za preglednike računov so bili izvoljeni sledeči gg.: Lovro Demšar, trgovec v Ljubljani, Ivan Pfeifer, trgovski poslovodja, Kranj, g. Josip Palme, prokurist v Ljubljani. — Ker se ni nihče javil k besedi, je predsednik zaključil zborovanje. Z ustanovitvijo te preprotno zadruge je dana nova podlaga za razvoj trgovine in želeži bi bilo, da bi se je oklenili vsi prizadeti faktorji, da na ta način ustvarijo močno zadrugo, ki bo delovala na vseh gospodarskih poljih in procvit in napredek naše trgovine.

g **Živinorejska zveza za kamniški politični okraj na Homcu**, pošta Radomlje, tem potom vabi živinorejce iz okraja, da priglasijo svojo živino za v pašo na Kriško planino. Na planino se žene 24. rožnika. Na planini ostane živina tri mesece. Plačati je od goveda do dveh let starosti po 25 K od glave. Od govedi nad 2 leti starosti pa po 35 K od glave. Od ovac brez ozira na starost je po 10 K od glave. Od konj do dveh let starosti je po 50 K od glave. Nad dve leti starosti pa po 70 K od glave. Od kobile z žrebetom pa po 90 K od obeh. Živina se da lahko proti strelji zavarovati. Za izgubljen ali ponesrečen žival Zveza ne povrne nikake odškodnine. Polovico pašnine je takoj vplačati, ko se priglasí. Za sol ovcam naj posestniki istih sami skrbijo. Za v Koren-planino išče Zveza dobrega, marljivega pastirja. Plača po dogovoru. Oglasi naj se v pisarni v Šmarci.

Vozni red.

Proga Planina — Jesenice. Odhodi iz Planice: 8.31, 16.59; prihodi v Jesenice: 9.20, 17.45. Odhodi iz Jesenic: 10.30, 22.05; prihodi v Planico: 11.23, 22.58.

Proga Jesenice — Bistrica, Boh. jezero. Odhodi iz Jesenic: 10.35, 22.10; prihodi v Bistrico, Boh. jezero: 11.34, 23.09. Odhodi iz Bistrice, Boh. jezero: 8.06, 16.13; prihodi v Jesenice: 9.15, 17.39.

Proga Jesenice — Ljubljana gl. kol. Odhodi iz Jesenic: 5.19, 10.20, 18.29; prihodi v Ljubljano gl. kol.: 7.36, 12.40, 20.44. Odhodi iz Ljubljane gl. kol.: 6.57, 11.54, 18.45; prihodi v Jesenice: 9.30, 14.31, 21.18.

Proga Kranj — Trzin. Odhodi iz Kranja: 8.15, 13.05, 20.25; prihodi v Trzin: 9.12, 13.59, 21.19. Odhodi iz Trzina: 5.31, 9.30, 18.30; prihodi v Kranj: 6.18, 10.16, 19.19.

Proga Ljubljana drž. kol. — Kamnik. Odhodi iz Ljubljane drž. kol.: 7.48, 15.10, 19.30; prihodi v Kamnik: 9.02, 16.34, 20.45. Odhodi iz Kamnika: 5.28, 12.00, 17.05; prihodi v Ljubljano drž. kol.: 6.44, 13.18, 18.26.

Proga Ljubljana gl. kol. — Novo mesto — Karlovce in Kočevje. Odhodi iz Ljubljane gl. kol.: 8.00, 14.36 v Karlovce in Kočevje, 19.04 v Kočevje, 23.40 v Karlovce; prihodi v Novo mesto: 10.55, 17.52, 2.33; prihodi v Karlovce: 14.55, 20.59, 7.30. Odhodi iz Karlovca: 2.07, 9.30, 14.20; odhodi iz Novega mesta: 6.03, 13.21, 18.02; prihodi v Ljubljano gl. kol.: 8.59, 16.30, 21.03. Prihodi v Kočevje: 11.11, 17.46, 22.16; odhodi iz Kočevja: 5.50, 13.16, 17.46. — Na delni progi Trebnje—Novo mesto: Odhod iz Trebnjega: 6.42; prihod v Novo mesto: 7.16; odhod iz Novega mesta: 9.16; prihod v Trebnje: 9.50.

Proga Trebnje — Št. Janž na Dolenjskem. Odhodi iz Trebnjega: 10.30, 14.10, 18.57; prihodi v Št. Janž na Dolenjskem: 11.28, 15.07, 19.58. Odhodi iz Št. Janža na Dol.: 5.08, 12.44, 15.45; prihodi v Trebnje: 6.32, 13.48, 17.05.

Proga Novo mesto — Straža — Toplice. Odhodi iz Novega mesta: 5.00, 11.12, 16.00, 18.10; prihodi v Stražo — Toplice: 5.18, 11.30, 16.18, 18.28. Odhodi iz Straže — Toplice: 5.27, 11.52, 17.20, 18.42; prihodi v Novo mesto: 5.45, 12.10, 17.38, 19.00.

Proga Dravograd — Meža — Velenje — Celje. Odhodi iz Dravograda—Meže: 12.02, 17.23; prihodi v Velenje: 13.32, 19.00; odhodi iz Velenja: 5.39, 16.40; prihodi v Celje: 6.58, 18.06. Odhodi iz Celja: 7.44, 13.20; prihodi v Velenje: 9.13, 14.48; odhodi iz Velenja: 9.43, 14.53; prihodi v Dravograd—Mežo: 11.20, 16.30.

Avizacija.

a **Prodaja moke za kuho oziroma pecivo**. Na vsako B izkaznico za moko se dobi po 1 kg bele moke št. 0, ki stane 4 K 66 vin.

a **Kruh na izkaznice št. 6** se dobi v pekarni g. Žužka, Sv. Florijana ulica, in sicer od nedelje 11. t. m. dalje, ker je g. Zalaznik opustil peko apro. kruha.

a **Amerikanski špeh za III. okraj**. Dobe stranke iz Mühleisnovega skladišča na Dunajski na odrezek štev. 1 sladkornih izkaznic za mesec maj po naslednjem redu: V četrtek, dne 8. maja pridejo na vrsto stranke s sladkornimi izkaznicami štev. 25 (Vrtačnik) dopoldne od 8. do pol 9., štev. 28 (Jelačin, Rimska cesta) od pol 9. do 11., štev. 29 (Jelačin, Cojzova cesta) popoldne od 1. do 2., štev. 30 (Tenente) od 2. do 3., štev. 31 (Bogataj), štev. 32 (Slemenšek) od 3. do 4., štev. 33 (Podržaj), štev. 34 (Kranjc) od 4. do 5., štev. 35 (Kovač), štev. 36 (Richter) od 5. do pol 6. ure. Vsaka oseba dobi pol kilograma špeha. Kilogram stane 18 K. Strankam se je točno ravnati predpisanega reda.

a **Amerikanski špeh za III. okraj** dobe stranke iz Mühleisnovega skladišča na Dunajski cesti na odrezek št. 1 sladkornih izkaznic za mesec maj po naslednjem redu: V petek, dne 9. t. m. pridejo na vrsto stranke s sladkornimi izkaznicami št. 37 (Leskovec), št. 38 (Steiner) dopoldne od 8 do 9, št. 39 (Pock), št. 40 (Soklič), št. 41 (Škrjanc) od 9. do 10. ure. Vsaka oseba dobi pol kilograma špeha. Kilogram stane 18 kron. Strankam se je točno ravnati po predpisanem redu.

a **Amerikanski špeh za četrti okraj** dobe stranke iz Mühleisnovega skladišča na Dunajski cesti na odrezek štev. 1 sladkornih izkaznic za mesec maj, in sicer po naslednjem redu: V petek, dne 9. t. m. pridejo na vrsto stranke s sladkornimi izkaznicami št. 42 (Meinl) dopoldne od 10. do 11. ure, št. 43 (Stacul) popoldne od pol 2. do pol 3. ure, št. 44 (Elbert) od pol 3. do pol 4. ure, št. 45 (Tavčar), št. 46 (Premk) od pol 4. do pol 6. ure. Vsaka oseba dobi pol kilograma špeha. Kilogram stane 18 kron. Strankam se je točno ravnati predpisanega reda.

a **Kis za VI. okraj**. Stranke VI. okr. prejmejo kis v četrtek, dne 8. maja na krompirjeve izkaznice pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določa se ta-le red: dopoldne od 8. do 9. štev. 1 do 220, od 9. do 10. štev. 221 do 440, od 10. do 11. štev. 441 do 660, popoldne od 2. do 3. štev. 661 do 880, od 3. do 4. štev. 881 do 1100, od 4. do 5. štev. 1101 do konca. Stranka dobi za vsako osebo po pol litra kisa. Liter kisa stane 2 K 20 vin. Pripravite drobiž.

a **Kis za VII. okraj**. Stranke VII. okr. prejmejo kis v petek, dne 9. t. m. na krompirjeve izkaznice pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določa se ta-le red: dopoldne od 8. do 9. ure št. 1 do 180, od 9. do 10. št. 181 do 360, od 10. do 11. ure št. 361 do 540, popoldne od 2. do 3. ure štev. 541 do 720, od 3. do 4. ure štev. 721 do 900, od 4. do 5. ure št. 901 do konca. — Stranka dobi za vsako osebo pol litra kisa. Liter kisa stane 2 K 20 vin. Pripravite drobiž.

a **Meso na rdeče zkaznice B** bo delila mestna aprovizacija v petek, dne 9. t. m. in v soboto, dne 10. t. m. v cerkvi sv. Jožefa. Določa se ta-le red: V petek, dne 9. t. m. popoldne od 1. do pol 2. ure štev. 1 do 170, od pol 2. do 2. ure št. 171 do 340, od 2. do pol 3. ure štev. 341 do 510, od pol 3. do 3. ure št. 511 do 680, od 3. do pol 4. ure štev. 681 do 850, od pol 4. do 4. štev. 851 do 1020, od 4. do pol 5. št. 1021 do 1190, od pol 5. do 5. štev. 1191 do 1360, od 5. do pol 6. št. 1361 do 1530. V soboto, dne 10. t. m. dopoldne od 7 do pol 8 št. 1531 do 1700, od pol 8 do 8 št. 1701—1870, od 8 do pol 9 št. 1871—2040, od pol 9 do 9 št. 2041—2210, od 9 do pol 10. ure št. 2211 do 2380, od pol 10. do 10. ure štev. 2381 do 2550, od 10. do pol 11. ure št. 2551 do 2720, od pol 11. do 11. ure št. 2721 do konca. Stranka dobi za vsako osebo po 15 dkg. pripraviti je drobiž. — Strankam se je držati strogo predpisanega reda.

Kdor ve, kje se nahaja Karol Rusker, strojnik, naj javi »Posredovalnemu uradu za begunce v Ljubljani«, Dunajska cesta štev. 38.

Stare rane na obrazu in po vratu od časa do časa iznova povzročajo bolečine. Ta bol se da odstraniti s Fellerjevim zelo dobrodejnim, bol lajšajočim „Elsa-fluidom“. Treba torej, da je vedno pripravljeno to zdravniško priporočeno domače sredstvo, da je ob potrebi pri rokah. Več kot 100.000 zahvalnic tudi iz višjih krogov potrjuje njega dober učinek. 6 dvojnati ali 2 specialni steklenici pošlje za le 19 krog lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elsa trg št. 134. (Hrvaško). Moral bi biti vedno pri roki. Tudi Fellerjeve mlo odvajajoče Rhabarbara-„Elsa-kroglice“ so dobre. Omot in poštena se računa posebej in najceneje. Kdor naroči več obem mnogo prihrani. (v.)

Kontoristinja popolnoma večja književna, govodstva, slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, z večletno prakso, se sprejme takoj. Ponudbe s priloženimi izprijčevali pod D. R. 2777 na upravnistvo „Slovenca“.

Zenska z olrokom vajuena vsega dela išče službe v mestu ali na deželi proti prosti hrani in stanovanju. Naslov se poizve pri upravi lista pod št. 2917.

Deklice, dobro izurjene v šivanju pe-kilice, rila se sprejmejo pri M. Alo-ševce, Frančevo nabrežje I.

Kupujem smrekov les za urastov okrogel ali rezan. Cene za les naložen v vagon naj se naznanijo na V. Scagnetti, parna žaga za državnim kolodvorom, Ljubljana.

Čevljarški in krojaški stroji so do-peli. Tudi večja množina pisemskega in pi-sarniškega papirja z ovitki v zalogi. Jos. Petelin, Ljubljana, Sv. Petra na-sip št. 7.

Blagajna sistem Wertheim se proda. Karlovska cesta 18 pritličje.

Stefanija Selnikar, Sp. Šiška, Kolo-nska, dvorska cesta 166 naznanja, da je otvorila modni salon, ter se priporoča cenj. damam za obilna naročila.

Polnik, kateri je popolnoma izvežban in vinski trgovini, se takoj sprejme. Plača po dogovoru. Ponudbe pod »takoje« na upravnistvo „Slovenca“.

Več živnega apna se bode dajalo vagonov na drobno in debelo od 8. do 17. maja. Apno se dela vsak teden. — Franc Bodaj, trgovec, Stranje pri Kamniku.

Službe išče knjigovodkinja oziroma kontoristinja, zmožna samo-stojne bilance in vseh drugih pisarni-ških del. — Ponudbe na upravnistvo „Slovenca“ pod S. S. 5000 2888 (2)

Pridna poštena deklica za vsa dela se sprejme v trgovsko hišo v Ljubljani. — Naslov pove uprava Slovenca pod št. 2898. (3)

Prodam dva nova mala 2916
ročna vozička.
Ogleda se v Rožni dolini 145, cesta 7.

Samostojna kuharica pridna, poštena, išče službe najraje v župnišče ali h kakim dobri krščan. družini. Naslov pove upravnistvo pod števil. 2918.

Gospodarska pisarna
DR. IVAN ČERNE
Ljubljana,
Miklošičeva cesta št. 6.
Bančna komisija, trg. infor-macije, realitete, posojila, nasveti in „posredovanja“ v vseh gospodarskih zadevah.
S. 1/1, 3-5. Tel. 37.

Dražbeni oklic.

Na predlog Mestne hranilnice v Kamniku kot zahtevajoča stranka bo dne 11. junija 1919 predpoldne ob pol 10. uri pri tem sodišču soba št. 4 na podstavi odobrenih pogojev dražba sle-dečih nepremičnin: zemljiška knjiga Županje njive vl. št. 48 kaolinska tovarna v Črni cenj. vrednost 46474 K 20 v, naj-manjši ponudki 23237 K 10 v. K ne-premičnini zemljiška knjiga Županje njive vl. št. 48 spadajo sledeče pritlikline: služnostne pravice, vodna moč, rudnik in obratna oprava v cenilni vrednosti 31921 K 60 v.

Pod najmanjšim ponudkom se ne prodaja. Za poslabšanje poslopij in pritliklin po cenitvi med vojno sodišče ne prevzame nobenega jamstva.

HR. OKRAJNO SODIŠČE V NAM. TRU, odd. II., 28. aprila 1919.

Iščem kot zastopnika v Kozjem (Spod. Štajersko) 2899

doktorja
vsega zdravilstva
(Jugoslovana) za dobo moje odsotnosti.

Pogoji pismeno. — Ponudbe na: Dr. Franc Janković, podpredsednik narodn. predstavništva, Beograd.

Zahvala.

Vsem, ki so se nas spomi-njali ob smrti naše nenado-mestljive matere oziroma so-proge

Ane Jurca

s tolažilnimi besedami, ter jo spremili na njeni zadnji poti, presrečna hvala.

Posebej pa se še zahvalju-jemo usmiljenki č. s. Gerardi za njeno požrtvovalnost do zadnjega zdiha, kakor tudi Glasbeni Matici za pretresljive žalostinke.

Žalujejoči ostali.

Potrti neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, pri-jateljem in znancem srce pretresujočo vest, da je naša iskreno-ljubljana, nepozabna soproga, ozir. mati in teta, gospa

Terezija Doberlet

včeraj dne 6. maja ob pol 10 zvečer po dolgi mučni bolezni pre-videna s sv. zakramenti za umirajočo mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v četrtek dne 8. maja ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti Streliska ulica št. 7 na pokopališče k sv. križu.

Priporočamo jo v blag spomin!

V Ljubljani, dne 7. maja 1919.

Ivan Doberlet,
skladiščnik juž. žel. v p. in posestnik
soproj
Vsi ostali sorodniki.

Ivan Doberlet,
strojevodja juž. žel.
sin

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Zahvala.

Za obilne dokaze iskrenega sočutja, ki so nam došli po-vodom smrti naše predobne matere, stare matere, tašče, sestre in tete, gospe

Terezije Jurčec

izrekamo vsem najiskrenejšo zahvalo.

Posebno se zahvaljujemo pred. g. mestnemu župniku in oo. kapucinom za duhovna opravila, g. viš. okr. zdravniku dr. Galiaschu za požrtvovalno zdravniško pomoč tekom bolezni, g. okrajnemu glavarju, uradništvu, učitelstvu meščanske in ljudske šole, ostalim domačinom in prebivalstvu iz okolice ter sploh vsem, ki so našo nepozabno pokojnico spremili na njeni zadnji poti.

Vsem in vsakemu posebej: Bog plačaji!

Krško, dne 7. maja 1919.

Žalujejoče rodbine Jurčec-Lebar-Sotelshek.

Išče se šivilja na dom, za poprav-ljanje oblek in perila. Škofja ulica 7/I. desno.

Uroarske potrebščine

kot štrang, vrvi za perilo, vrvi za seno, vrvi za govedo, pletenih po-vodcev (oglavij) in ogrlic iz konop-nine in preje ter vseh vrst vrvar-skega blaga dobavlja

Ljudevit Pollak, Vukovar.

Razpošilja po celi Jugoslaviji v za-vojih po 10 in 20 kg prve vrste domače milo, suho meso, moko, zdrob, slanino in druge življenske potrebščine

Trgovska agentura

Ljudevit Pollak, Vukovar.

Kot vodjo izvrstno vpeljane

lesne industrije

iščem družabnika, ki bi bil de-ležen vsaj z K 20.000, večšega mizarske stroke v večjem obsegu. Ponudbe upravnistvu tega lista pod šifro »Industrija« 2906.

Kdo se boče udeležiti pri nakupu delnic (akcij) jako dobre solidne družbe; izguba nemogoča, podjetje tako, da bode moralo imeti skozi deset let mnogo posla. Dopisi »Opekarne« na uprav-nistvo lista.

Proda se 600 m³ suhih bukovih drv a K 60.— iz postaje prosto vagon Rožni dol — Pribišlje, Dolenjsko J. Pogačnik, Ljubljana, Kraljeva ulica 15. 2886 (2)

Suhe češplje imam naprodaj nekaj vagonov. Kupci naj se obrnejo na naslov 2889 (5) Risto M. Pantić, Tuzla, Bosna.

Proda se hiša z gozdnima parcelama na prostovoljni dražbi v Bohinjski Bistrici 17 nekdaš restavracija Peter Mavrič, pripravna za trgovino ali obrt. Dražba bo v nedeljo 11. majnika ob 3. popoldne pri gostilničarju Franc Raubekarju v Bohinju. Slika hiše v upravnistvu „Slov.“ 2891 (2)

Š. vilja sprejme takoj Naslov se poizve v upravnistvu lista pod števil. 2904.

Proda se 12 lepih 7 tednov starih v Karunovi ul. 12, (Trnovo) Ljubljana.

Kupim vsakovrsno čreslo Ponudbe: LJUBLJANA poštini predal 151.

V najem se odda za takoj dvoje velikih podstrešij

za shrambo sena, 1 žitnica, 1 velik hlev za živino, 1 obsežen pod, 40 oknov kozolca, dalje s 1. avg. t. l. mali hlev in skladišče. Naslov: „Uprava Slovenca, št. 2887.“

Kdo ve? Kdo izmed vrtniških se vjetnikov iz Ru-sije ve kaj povedati o ZALOGAR JOZEFU ki je služil pri črnovoj. topn. oddelku 8/3 Przemysli? Vjet je bil v Przemyslu 22. 3 1916 in interniran v Rusiji: Aschabad, Gub. Trans-Kaspien, Lager Ak. Tepe. — Zadnjikrat se je oglašil okt. 1915. Pojas-nile se prosí na naslov Katarina Zalogar, Gabronca, p. Smartno pri Kamniku. [2885

Gozdno posestvo 2902 nad 300 johov in krog 20.000 kub. m. lesa za posekanje je naprodaj. Vprašanja na upravnistvo „Slov.“ pod: Gozdovi 15.

Sportne čepice za moške in dečke iz hlaevine, tuc. 200 K. Cepilni gumi za trte, prima, kilogram za . . . 450 K. Razpošilja: LEOPOLD KNEZ, KRŠKO. 2894

V bolnici bratovske skladnice v Trbovljah se sprejmeta 2895

2 bolniška strežnika Plača z dokladi vred mesečno 549 K 75 vin. — Stanovanje v bolnici. Nastop službe 15. majnika. Pogoji: samski stan. — Ponudbe z do-kazili sposobnosti in dosedanjega službo-vanja je nasloviti na: Bratovska skladnica. Trbovlje.

Laneno seme kupuje po najvišji ceni 2803 (3) LEOPOLD KNEZ, trgovec v Krškem.

Kupijo se 2896

prazne vreče 2915

Ponudbe na poštini predal št. 6, Ljubljana.

Zobozdravnik Dr. A. Kunst

naznanja, da je otvoril zobozdrav-niški atelje v Celju, Graška ulica, št. 26. Ordinira od 8-12 in 2-4 pop.

Odvetnik in zagovornik

Dr. Karol Kuhelj

Ljubljana, Dunajska c. 6, I. nad.

V družbi: dr. Josip Ažman

Potrebuje se večja množina

oglja, drv in konstrukcijskega lesa.

Natančne ponudbe pod „Les“ št. 2907 na upravnistvo „Slovenca“ (3)

RAZGLAS.

V nedeljo, 11. t. m. ob 2. uri popoldne

se bo prodajalo

v pivovarni v Lescah

več tisoč kosov

zidne in strešne opeke

in 20 metrov visok

dimnik zidan iz opeke.

2921 (3) **Mirko Korenčan, Vrhnika.**

Gep. debel in zdrav krompir

se dobi v večjih in manjših količinah po K —80 za kg netto

v skladišču „Balkan“ na Dunajski cesti.

Vreče se mora primesti seboj.

Ljubljanska kreditna banka

izplačuje v smislu sklepa občnega zbora z

z dne 5. maja 1919 kot 7 1/2 % -no divi-

dendo za leto 1918 za vsako delnico

K 30.— 2913

na kupon št. 18, počenši s 6. majem 1919

pri blagajnah svoje centrale v Ljubljani

in podružnic v Splitu, Celovcu, Trstu,

Sarajevu, Gorici, Celju in Mariboru.

